

Arbete inomhus:

Om de långa vinterkvällarna brukade drängarna taga in björkris och göra kvastar eller slöjda på andra saker som behövdes på gården, ǻ så hade de lite 'hams' för sig.

Töserna hade ju sitt göra, spinna ǻ sådant.

Arbete om
vinterkväl-
larna.

3642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
2

Våren

De skulle inte gå å' lana nå't under vårens tid,
då de skulle så, för det bådade inget gott..

Ej lana någo
under sådden

Fruntimmersklädsel.

Prostinnan Olander var min gudmor. Då jag var 15 år 'gick jag och läste' för Hallengren. Vi voro flättade och hade en stor bunke silkeband, som hängde nerät ryggen. Då vi gingo till nattvarden hade vi klutar. De hade då begynt med spänklutar. Bandklutarna var äldre. När de gick te kyrkan, hade de klutarna i förklädena och knöto dem i vapenhuset. Spänklutana var det särskilda som knöto. De fick sex skilling för de knöto.

Då de gingo te 'nattvarden', hade de vita förkläden, men då de konfirmerades hade de röda 'väsenförkläden'. (De hade käppar på väven, som de kallade 'väsen')

Kjolarna voro svarta och av vadmal. Till dem hade de klädeströjer med långa ärmor (fällärmatröjer).

I Sallerup hade de slättärmade tröjer, men i Långaröd hade de fällärmade. Jag lät sy en sådan, då jag skulle gå till Långaröds kyrka för att ha som den andra.

Klädsel.

Vid konfir-
mationen.

Här i Långaröd hade töserna knutit näsdukarna i nacken, men i Sallerup under hakan, så Sallerup var längre fram i moderna.

Sen skulle de ha långa klänningar, som släpade-
dä' va' sådana, som va finare. (Det var vid den tiden
då jag var gifter). Då skulle de ha sådana rälia långa
kjolar, som släpade bakefter dom.

Sen begynte de med krinolin, de som skulle va
fina. Vi hade bara våra 'stobbar' och då' va' tungt nog
dä', när vi hade våra vadmalskläder utanpå. Stobbarna
hade vi på då vi skulle gå till kyrkan - och det gjorde
vi trågnare än nu.

3642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Gåta.

Var var den krigshär, som då' inte va' någon enda
människa?

(Elisa, som skickade ut sin dräng. Han såg en
krigshär, men det var ju bara en synvilla. Berget var
fullt av brinnande hästar och vagnar omkring Elisa).

Skåne
Färs
Långaröd fin

3642

Mrs H. Richter
Opseration för Anna Ola Åkes
f - 1842 -

Julgran.

Julgran hade vi inte i föräldrahemmet. Vidd
jul skulle vi bara 'lega lite julalegar' om högtidskväl-
larna, rahända legar! Uppe i Åkeslund i Ö.Sallerup hade
vi heller inte julgran. Det var först på 1880-talet, som
vi började ha sådan. Vi satte den i ett träblock och
klädde den med flagga i tåppen och så papper, äpplen
och karameller o sådant.

Långaröd, Sk.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Julgran.

Sk. Färs
dångmod
Tengmod

3642

~~he~~
~~betitlar~~:
Mor Anna Ola Åkas
född 1842

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Spinning och vävning

När de va' riktigt duktiga, kunde de hinna
spinna ett 'sticke' med sjutton 'feg' i om dagen.

Den som var duktig väverska kunde väva upp
till 10 alnar linne om dagen.

Vi Marie bebådelsedag skulle de byka, och så
även då garnet var torrt.

Arbetsförmåg

Räckesplats.

Förr hade de 'räckesplatserna' i trädgårdarna. Där skulle vara rent och fint, så att räckorna inte blevo nersmorda. De vävda räckorna skulle ut 'på blekan' och så bykas alltemellanåt, så att de blevo riktigt vita och vackra. De stackars pi'orna fingo gå och 'trösa' och bära dem in om kvällarna.

Räckesplats

Slätter.

En 'strängesa' i daglön 12 skilling och en 'slättekarl' 24 skilling. Skollärare Måansson, som hade stället i Pärup och sedan i Jönstorps skola, la' en daler till, då han var åbo i Pärup, så de skulle ha 4 daler i st.f. 3 förut. Men det var många som blev stötta, för han var så människovänlig, då blev de ju också tvungna att betala lika mycket.

Slätter.

Betalning

Total solförmörkelse.

Ja' sprant ofta te' prästgården o fick då fina kakor av prostinnan. Prosten satt vid pottugnen och snusade alltid. När han hälsade, räckte han bara fram två fingrar, resten hade han snus i.

Då jag var 9 år (1851) var det total solförmörkelse. Vi va o höstade i "Klack". Vi hörde, hur prosten pratade så högt borta i prästgården - så blev det rent mörkt o dä' ble' rent tyxt i prästgården också, överallt var det så tyst och stilla. Så började det ljusna igen, tockarna galde, och vi hörde åter prosten börja tala. Mor kom med meattan : bröd med smör eller flott på ost och ett stycke äggakaka. Då det mörknade blev ena pigan så bedrövad, så hon släppte brödkivan i lövet.

Solförmörke

Slätter.

Peter Wieselgren

Då jag var c:a 12 år kom Wi eselgren till Västerstad-Östraby. Där var så fullt av folk, så kyrkan var proppfull. Pi'an o'ja' gingo också till kyrkan för att höra och se honom. När han kom ut på kyrkogården, stannade han ocj hälsade på många gamla där. Han var ju en duktig präst och ordnade så för nykterheten.

(Fjellstedt har en inte vidare hört hans minne firas)

Klacks backe.

Lars Olander skulle gräva ut backen och se efter om han kunde finna något fynd, men ja' minns inte vad de hittade, då va' långt se'n vi flyttade därifrån. På Klacks backe har jag rullat ner många gånger och lekt med klockarens döttrar. - Kullen är en urminneshög. Ängen kallade de 'klacken'. En präst från Danmark skulle liason planterat ett lusthus, men då jag var där, fanns bara ett på ekebuskar.

Prästen hette Henriksson. Ryttmästare Ridder-skans i Ö.Sallerup brukade driva med honom. Förr hade de ju bålaväggar, åtminstone i ladugårdslängorna. Korna voro bundna med klavar, som medelst vidjor fästes vid väggarna. Vidjorna gingo igenom väggen och höllos med en knut på yttersidan fast vid väggen. Prästen och ryttmästaren voro som sagt bittra fiender; och en gång skar ryttmästaren av vidjorna så kreaturen blevo lösa.

Men prästen dog och begrovs i ett stort 'stenhus med läsning i runstil. "Misunner mig icke denna sten

Skriv endast på denna sida!
Härunder vila mina ben."

KLacks backe

Ryttmästare
Ridderskans
och
Prästen
Henriksson.

En gång då ryttmästern gick över kyrkogården, tog han sin sabel och högg av en hörna på stenhuset och sade: "Stig upp och följ mig hem!" Men han blev lyft hem hastigt, men hemkommen satte han kvickt sabeln i dörren, och då kunde inte prästen (anden) komma längre. Sen vågade inte ryttmästaren oroa prästen mera.

Då kyrkogården jämnades med marken, togs stenarna ner och användes till trappsteg och lades inuti kyrkan. Stenhuset stod till höger om kyrkogårdsgången, och jag har själv sett, hur ena hörnan var avhuggen.

3642

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Ordstäv

Anstalterna ä' många, bara en vet å bruga dom.